

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Asalæren

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Asalæren", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker:
https://tekster.kb.dk/text/gv-1807_65-intro-shoot-idm412.pdf (tilgået 26. juni 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvigs verdenssyn, historieopfattelse og antropologi

Sune Auken har i *Sagas Spejl*, i afsnittet, som omhandler "Om Religion og Liturgie", den artikel, Grundtvig fik offentliggjort i *Theologisk Maanedsskrift* februar 1807, givet den kortest mulige beskrivelse af Grundtvigs mytologiske helhedssyn: "et fald fra identiteten med Alfader og en kamp gennem historien frem til den endelige kamp ved ragnarok" (Auken 2005, s. 114). En væsentlig tanke er således, at den kamp mellem aser og jætter, der finder sted ved optakten til Ragnarok, er helt bevidst fremkaldt af nornernes – og bag dem Alfaders – styren af historiens gang. Kampen udløses efter drabet på Balder, som Loke er indirekte skyldig i. Denne indsigt blev Grundtvig ifølge en dagsbogsoptegnelse fra 24. juni 1807 ledt på sporet af allerede i 1806: "Jeg betragtede Kampyttringerne nøjere, og fandt at Lokes Forhold til Aserne bestemte Kamplykken, og møjsommeligt ledte jeg efter Punkten da Loke blev Asers Fjende" (*Dag- og Udtogsbøger* 1 1979, s. 405, intern varians udeladt).

I forlængelse af historiesynet, som er typisk romantisk, tegner sig dog også konturerne af et verdensbillede, der er væsensforskelligt fra det, en mand som Steffens havde i tankerne. For Grundtvig bliver de gamle nordiske guders og jætters indbyrdes kamp og skærmydsler på én gang lige så virkelige som fx Slaget på Rheden i 1801 og samtidig et udtryk for en kamp på det mere symbolske plan. På dette symbolske plan, som Grundtvig ville kalde 'sindbilledligt', kommer kampen mellem guder og jætter til at repræsentere mere end blot oldtidens kampe.

For Grundtvig bliver denne sindbilledlighed en kilde til indsigt i verdenshistoriens uundgåelige gang, hvor forskellige kræfter kæmper mod hinanden efter Alfaders – og hans redskab: nornernes – vilje. Anderledes udtrykt har Grundtvig set verdensgangen som "en kamp mellem massen (jætterne, det selvtagne liv) og den oprindelig guddommelige, men frafaldne kraft (aserne)" (Lundgreen-Nielsen 1980, s. 209). Dette citat rummer to vigtige ord og en udlægning af dem, nemlig ordet 'masse' og ordet 'kraft'. Den mere allegoriske udlægning af de gamle guder er der i øvrigt også belæg for hos Suhm; se afsnittet om Suhm.

Når Grundtvig taler om Loke og Odin, gør han det på sin helt egen måde, der ligger mellem en traditionel (litterær) personificering af abstrakte og en opfattelse af dem som ganske reelle størrelser. I "Om Asalæren" s. 169 nederst udlægger Grundtvig det selv således, at fx Loke bliver klogskabens og forstandens repræsentant. Andre steder tillægges Loke negative egenskaber, fx egoisme og selvoptagethed. Så når Grundtvig skriver 'Kraften' eller 'Massen', kan det næsten overalt oversættes til henholdsvis 'Odin' eller 'jætterne'. Eftersom jætterne stammer fra urjætten Ymer, kan også Ymer identificeres med 'Massen'.